

İrkçılık bir fikir midir?



ORAL ÇALIŞLAR

Politika / 26/10/2011

Erciş depreminin, Kürt sorununun çözümünde ivme yaratma olasılığı gerçekten var. Doğu'nun Batı'yı, Batı'nın Doğu'yu anlaması için bir zemin açılabilir.

Van-Erciş depremi, vicdanları harekete geçiren bir etki yaptı... Değişik görüşlerden insanlarımız, yaraları sarmak için birbirlerine kenetleniyorlar. Her toplumda olduğu gibi bizim toplumumuzda da akla gelebilecek her konudan ırkçılığa malzeme çıkartabilenlerin olması şaşırtıcı değil.

İrkçılık, bulabildiği (gerçek bir temele dayanan veya dayanmayan) her türlü malzemeyi ayrımcılığı körüklemek için kullanarak var olabilen bir düşünce şekli... "Bak siz polise askere silah sıkıyordunuz, şimdi ona muhtaç hale geldiniz" gibi söylemleri bu çerçevede anlamaya çalışabiliriz.

HaberTürk'te Pelin Çift'in 'Yazılı Basın' programında depremi konuşurken, depremi bahane ederek ayrımcılık yapanları da ele alan bir değerlendirmede bulundum. Bu tür tepkilerin dışlayıcı, ırkçı olmalarının ötesinde psikanalitik açıdan da incelemeye değer özellikler içerdiklerine dikkat çektim. Gerçekten de, bir kentin halkı bir doğal afetin acısıyla inlerken, "siz de polisleri taş attırıyordunuz" diyebilen bir ruhsal yapının incelenmesinden ırkçılık literatürü adına birçok sonuç çıkartılabilir.

Yayın devam ederken gelen online bir mesajda özetle şunlar söyleniyordu: "Sonuç olarak milliyetçilik de ırkçılık da bir fikirdir. Onların da düşüncelerini söyleme hakkı yok mudur? Neden böyle konuşuyorsunuz?" "PKK Kürtlerin örgütüdür, Vanlılar ve Ercişliler de Kürttür". şeklinde bir çıkarımla "Bakın dün üzerine saldırdığımız güçler şimdi size yardım ediyorlar" değerlendirmesini yapanlar olduğunu görüyoruz. Tabii bu yöndeki yorumlar içinde, "Allah'ın teröristlere gazabı", "ilahi ikaz" şeklinde değerlendirmelerin de öne çıkabildiğine tanık oluyoruz. İnsanları kimlikleri nedeniyle düşman görmek, onları acı çekmelerinden haz duyan davranışlar sergilemek, ırkçılıktır ve insanlık suçudur...

Ne olursa olsun, şimdilik bu bakış açısının çok ağır basmadığını, konuyu insani çerçeve içinde ele alanların sesinin daha gür çıktığını söyleyebiliriz.

Acıyı kuvvete ve çözüme çevirmek

Depremi ilk duyduğum andan itibaren, birçok insan gibi ben de yaşadığımız acıları kuvvete çevirebileceğimizi, çevirmemiz gerektiğini düşünüyorum. 1999 Körfez depreminde Yunanistan'ın yardımımıza koşmasıyla aradaki buzların eridiği günlere tanık olmuştuk.

Erciş depreminin, Kürt sorununun barışçı çözümü konusunda bir ivme yaratma olasılığı gerçekten var. Doğunun Batı'yı, Batı'nın Doğu'yu anlaması için önümüzde daha farklı bir zemin açılabilir. Tabii bu tarz çok boyutlu toplumsal süreçlere ilişkin öngörüle bulunurken, aşırı beklenti içine girmenin bazen yanıltıcı olabildiği de ayrı bir gerçek.

Taraf, önceki gün, TSK'nın sınırötesi harekâta başlamasını, 'Depreme rağmen savaş' başlığıyla, eleştirel bir gözle manşetine taşıdı ve doğal olarak son derece şiddetli tepkilerle karşılaştı. Türkiye'ye gelecek her

cenazenin şu deprem acısının orta yerinde yapacağı psikolojik etkiyi iyi değerlendirmekte yarar var. Devlet de PKK da bir yönüyle baktığımız zaman sorunların masa başında çözümüne eğilim gösteriyor. Başbakan da “görüşülebilir” ifadesini kullandı. O zaman neden bu şiddet bu celal! Başbakan Erdoğan’ın hemen deprem bölgesine gitmesi hem insani hem siyasi anlamda önemli bir duyarlılığın ve sezginin göstergesiydi. BDP Eşbaşkanı Demirtaş’ın “Yardımlar kardeşlik kokuyor” ifadesi, İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin’le ilgili gensoruyu ertelemesi de olumlu göstergeler olarak değerlendirilebilir. Dikkatimizi ve duyarlılığımızı çözüm ve barış odaklı hale getirebiliriz. Acıyı kuvvete dönüştürmek, belki görüldüğü kadar kolay değil, ama imkânsız da değil.